

طرح درس نظری: نظریه‌ها، الگوهای روان پرستاری و کاربرد آن‌ها

اطلاعات دوره

اطلاعات مدرس/مدرسين	اطلاعات مسئول درس	اطلاعات مربوط به درس
نام مدرس/مدرسين همکار: — رتبه علمی: رشته تحصیلی: پست الکترونیک اساتید همکار: محل کار: تلفن تماس:	نام مسئول درس: دکتر سیده نرجس موسوی زاده رتبه علمی: دانشیار رشته تحصیلی: روان پرستاری محل کار: دانشکده پرستاری و مامایی تلفن تماس: ۰۲۱۸۸۶۵۵۳۶۸ پست الکترونیک: n.mousavi@sbmu.ac.ir mousavi201089@yahoo.com	گروه آموزشی ارائه دهنده: روان پرستاری نام درس: نظریه‌ها، الگوهای روان پرستاری و کاربرد آن‌ها نوع و تعداد واحد: ۱/۵ واحد تئوری پیش نیاز/هم نیاز: — رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد روان پرستاری محل برگزاری کلاس: دانشکده پرستاری و مامایی تاریخ‌های برگزاری: کلاس چهارشنبه‌ها ساعت ۱۵ تا ۱۷
تاریخ آخرین ویرایش: شهریورماه ۱۴۰۴		
شرح درس: این درس پایه‌گذار دانش مبانی و مفاهیم نظریه‌ها و مدل‌های مفهومی در پرستاری و نظریه‌ها و مدل‌های اختصاصی در روان پرستاری است. ترجمان دانش در هر یک از نظریات و یا الگوهای اختصاصی روان پرستاری در سطوح ارتقاء سلامت روان، خدمات جامعه‌نگر، مراقبت و توان بخشی، از موارد مورد بحث در درس حاضر است. همچنین درس شامل جدیدترین مدل‌ها و نظریات ارائه خدمات روان پرستاری از جمله مدل پوشش همگانی سلامت (Universal Health Coverage) در ارائه خدمات و یا مدل مبتنی بر توان‌مندی (Strengths-based Model) در مراقبت روان پرستاری است.		

جدول ۱- برنامه درسی روزانه

شماره جلسه	هدف کلی	اهداف رفتاری	حیطه و سطح هدف رفتاری			روش تدریس	روش ارزشیابی	مدرس
			شناختی	حرکتی	عاطفی			
اول	بیان اهداف درس، مروری بر تاریخچه نظریه و مدل‌ها در پرستاری	دانشجو قادر باشد در پایان درس، دلایل وجود نظریه را شرح دهد.	سطح دانش			سخنرانی بازخوردی، بحث گروهی و پرسش و پاسخ	حضور فعال، شرکت در پرسش و پاسخ؛ و آزمون کتبی نهایی	خانم دکتر موسوی‌زاده
		فلسفه را تعریف نماید و تفاوت واقعیت و حقیقت را بیان نماید.	سطح درک					
		نظریه‌پردازی را تعریف کند، تفاوت علم و دانش را بیان نماید.	سطح درک					
		در مورد مراحل شکل‌گیری دانش بحث کند.	سطح درک					
دوم	آشنایی با تعاریف، کاربرد و مشخصات اصلی یک نظریه و ارتباط الگو و نظریه	مدل و نظریه را مقایسه نماید.	سطح تحلیل			سخنرانی بازخوردی، بحث گروهی و پرسش و پاسخ	حضور فعال، شرکت در پرسش و پاسخ؛ و آزمون کتبی نهایی	خانم دکتر موسوی‌زاده
		پارادایم و متاپارادایم را توضیح دهد.	سطح دانش					
		در مورد پدیده توضیح ارائه نماید.	سطح دانش					
		در مورد پیش‌فرض توضیح دهد.	سطح درک					
		ایده، فرضیه و نظریه را مورد بحث و مقایسه قرار دهد.	سطح تحلیل					
سوم	آشنایی با مفاهیم، نظریه‌ها و الگوهای مفهومی در پرستاری	مفهوم را تشریح نموده و انواع مفاهیم را ذکر کند.	سطح درک			بحث در گروه‌های کوچک و یادگیری مبتنی بر سناریو	حضور فعال، شرکت در پرسش و پاسخ؛ و آزمون کتبی نهایی	خانم دکتر موسوی‌زاده
		ویژگی‌های یک نظریه مناسب را ذکر نماید.	سطح درک					
		انواع نظریه را ذکر نموده و برای هر یک توضیح و مثال ارائه نماید.	سطح کاربرد					
		فرایند ایجاد نظریه را ذکر کند.	سطح درک					
		در مورد اشکال نظریه توضیح دهد.	سطح دانش					
چهارم		انگیزه ایجاد مدل دستیابی به هدف کینگ را بیان کند.	سطح کاربرد			بحث در گروه‌های کوچک و		خانم دکتر موسوی‌زاده
		سابقه تاریخی ایجاد مدل کینگ را ذکر نماید.	سطح تحلیل					

	آشنایی با چارچوب سیستمی و نظریه دستیابی به هدف کینگ	با مروری کلی بر چارچوب نظری کینگ، ادعاهای فلسفی و راهبردهای ایجاد دانش را در نظریه کینگ شرح دهد. تاثیرات سایر دانشمندان بر نظریه کینگ را شرح دهد. دیدگاه جهانی ایموجن کینگ را شرح دهد. محتوای مدل، سیستم‌های تعاملی و زیرسیستم‌های نظریه کینگ را مورد بحث قرار دهد. متاپارادایم‌های اصلی پرستاری را از منظر کینگ توصیف نماید. فرایند پرستاری از دیدگاه کینگ را تشریح نماید. چارچوب عمومی سیستم‌ها را در نظریه کینگ توصیف نماید. در مورد نظریه دستیابی به هدف توضیح دهد. متدولوژی عملکرد کینگ را تشریح نماید. فرضیه‌های مدل کینگ را مورد بحث و ارزیابی قرار دهد. کاربرد مدل کینگ در پژوهش و آموزش پرستاری را بیان کند و نتیجه‌گیری نماید.	سطح تحلیل		یادگیری مبتنی بر سناریو	حضور فعال، شرکت در پرسش و پاسخ؛ و آزمون کتبی نهایی	
			سطح دانش				
			سطح درک				
			سطح درک				
			سطح دانش				
			سطح درک				
			سطح درک				
			سطح تحلیل				
			سطح ترکیب				
			سطح ارزیابی				
			سطح کاربرد				
پنجم	آشنایی با نظریه پرستاری روابط بین فردی پیلاو، بحث کلاسی	مفاهیم متاپارادایمی و قضایای نظریه بین فردی پیلاو را توضیح دهد.	سطح دانش		سخنرانی بازخوردی، طرح سناریو و حل مسئله	حضور فعال، شرکت در پرسش و پاسخ؛ و آزمون کتبی نهایی	خانم دکتر موسوی زاده
		ادعاهای فلسفی نظریه بین فردی پیلاو را توضیح دهد.	سطح درک				
		مدل‌های مفهومی نظریه بین فردی پیلاو را تشریح نماید.	سطح درک				
		محتوای نظریه پیلاو شامل مفهوم و قضایای ارتباطی را مورد بحث و ارزیابی قرار دهد.	سطح ارزیابی/ قضاوت				
ششم		در مورد ابعاد نظریه مراقبت فرهنگی متنوع و جهانی لنینجر توضیح دهد.	سطح درک		سخنرانی بازخوردی، طرح سناریو	خانم دکتر موسوی زاده	

	آشنایی با نظریه مراقبت فرهنگی متنوع و جهانی لنینجر، بحث کلاسی	تحلیل نظریه مراقبت فرهنگی متنوع و جهانی لنینجر را از نظر وسعت و بستر نظریه انجام دهد.	سطح تجزیه و تحلیل		و حل مسئله	حضور فعال، شرکت در پرسش و پاسخ؛ و آزمون کتبی نهایی	
		مفاهیم متاپارادایمی، محتوای نظریه و قضایای ارتباطی و غیرارتباطی نظریه لنینجر را مورد بحث قرار دهد.	سطح درک				
		ادعاهای فلسفی نظریه لنینجر را تشریح و ارزیابی نماید.	سطح ارزشیابی				
		مدل پنداشتی نظریه لنینجر را بشناسد و تشریح نماید.	سطح ترکیب				
		پیشینه دانش نظریه لنینجر را توضیح دهد.	سطح درک				
		مدل طلوع آفتاب را تشریح نماید و ارتباط آن را با روان‌پرستاری مورد بحث قرار دهد.	سطح کاربرد				
هفتم	آشنایی با مدل سیستم‌های بتی نیومن، بحث کلاسی	مدل سیستم‌های بتی نیومن را بشناسد و توصیف نماید.	سطح دانش		سخنرانی بازخوردی، طرح سناریو و حل مسئله	حضور فعال، شرکت در پرسش و پاسخ؛ و آزمون کتبی نهایی	خانم دکتر موسوی‌زاده
		چشم انداز و کلمات کلیدی مدل بتی نیومن را شرح دهد.	سطح درک				
		ادعاهای فلسفی، جهان‌بینی و تاثیر سایر دانشمندان بر مدل بتی نیومن را توضیح دهد.	سطح درک				
		تمرکز منحصر به فرد مدل بتی نیومن را مورد بحث و بررسی قرار دهد.	سطح تحلیل				
		محتوای مدل پرستاری بتی نیومن شامل مفاهیم، قضایای ارتباطی و غیرارتباطی را بیان نماید.	سطح درک				
هشتم	آشنایی با الگوی سازگاری روی، بحث کلاسی	پیش‌فرض‌های اساسی مدل سازگاری روی را شرح دهد.	سطح درک		سخنرانی بازخوردی، طرح سناریو و حل مسئله	حضور فعال، شرکت در پرسش و پاسخ؛ و آزمون کتبی نهایی	خانم دکتر موسوی‌زاده
		عناصر اصلی مدل روی را ذکر نموده و برای هرکدام توضیح ارائه دهد.	سطح کاربرد				
نهم		پیش‌فرض‌های مدل مراقبت از خود اورم را شرح دهد.	سطح درک				

	آشنایی با الگوی مراقبت از خود اورم، بحث کلاسی	عناصر سازنده مدل مراقبت از خود اورم را ذکر نموده و برای هر کدام توضیح ارائه دهد.	سطح کاربرد		سخنرانی بازخوردی، طرح سناریو و حل مسئله	حضور فعال، شرکت در پرسش و پاسخ؛ و آزمون کتبی نهایی	خانم دکتر موسوی زاده
			سطح درک				
دهم	آشنایی با الگوی سیستم رفتاری جانسون، بحث کلاسی	پیش فرض های مدل سیستم رفتاری جانسون را توضیح دهد.	سطح درک		سخنرانی بازخوردی، طرح سناریو و حل مسئله	حضور فعال، شرکت در پرسش و پاسخ؛ و آزمون کتبی نهایی	خانم دکتر موسوی زاده
		نظریات، فرضیات، اعتقادات و ارزش های جانسون در مورد پرستاری را شرح دهد.	سطح ترکیب/نوآوری				
		مفاهیم اصلی مدل پرستاری جانسون را مورد بحث قرار دهد.	سطح درک				
		عناصر اصلی الگوی سیستم رفتاری جانسون را ذکر نموده و برای هر کدام توضیح ارائه دهد.	سطح کاربرد				
		نیازهای سیستم و طبقه بندی نیازها براساس الگوی جانسون را شرح دهد.	سطح کاربرد				
		متغیرهای سیستم رفتاری جانسون را لیست نماید.	سطح دانش				
یازدهم	آشنایی با نظریه های مطرح در روان پرستاری و ترجمان دانش در هر نظریه	نظریه های مرتبط با روان پرستاری را بشناسد و توصیف نماید.	سطح کاربرد		سخنرانی بازخوردی، طرح سناریو و حل مسئله	حضور فعال، شرکت در پرسش و پاسخ؛ و آزمون کتبی نهایی	خانم دکتر موسوی زاده
		کاربرد هر یک در پیشگیری از اختلالات روانی و یا کنترل و مراقبت از افراد مبتلا به اختلالات روانی را در بحث و مقایسه قرار دهد.	سطح کاربرد				
		در مورد اثرات و کاربردهای هر یک، به صورت مبتنی بر شواهد صحبت کند.	سطح ترکیب یا سنتز				
دوازدهم	آشنایی با اصول و مراحل نقد نظریه ها	نقد چارچوب پنداشتی یک نظریه را براساس مراحل پنج گانه انجام دهد.	سطح ترکیب/نوآوری		سخنرانی بازخوردی، طرح سناریو و حل مسئله	حضور فعال، شرکت در پرسش و پاسخ؛ و آزمون کتبی نهایی	خانم دکتر موسوی زاده
		ارزیابی یک نظریه را از جهت اهمیت در روان پرستاری، منشا پارادایمی، ابعاد درونی، عناصر خارجی نظریه، ارزش در گسترش دانش پرستاری، امساک و ایجاز، آزمون پذیری، وضوح، سادگی، دقت تجربی، جامعیت محتوا، معیار، تعمیم پذیری، هم خوانی	سطح ترکیب/نوآوری				

						منطقی، فراوری نظریه، باورپذیری مدل، کفایت تجربی، کفایت عملی و برآیند قابل استنتاج، انجام داده و نتیجه‌گیری نماید.		
--	--	--	--	--	--	---	--	--

جدول ۲- روش ارزشیابی

روش ارزشیابی	شیوه اجرا یا ابزار ارزشیابی	سهم روش در نمره نهایی دانشجو
تشخیصی	مشارکت فعال و موثر در پرسش و پاسخ و بحث‌های کلاسی، با استناد به آمادگی و مطالعه قبلی	۲۰ درصد
تکوینی	ارائه کنفرانس یا کار گروهی	۴۰ درصد
تراکمی	آزمون پایان ترم	۴۰ درصد

جدول ۳- منابع

الف) منابع درس مورد استفاده توسط مدرس

- دهقان‌نیری ناهید، جلالی‌نیا فاطمه (۱۴۰۱). نظریه‌پردازی و نظریه‌های پرستاری. انتشارات شهرآب.
- معماریان ربابه (۱۳۹۹). کاربرد مفاهیم و نظریه‌های پرستاری. چاپ چهارم، انتشارات حیدری، تهران.
- حسنی پرخیده، شوکتی احمد آباد مصطفی (۱۳۹۷). نقدی بر رایج‌ترین مدل‌ها و نظریه‌های پرستاری در ایران. کتاب‌فروشی آنلاین جامعه‌نگر، گیسوم.
- Alligood MR and Tomey AM (2014). Nursing Theory, Utilization and Application. 8nd edition. Philadelphia: Mosby.
- Fawcett J (2013). Analysis and Evaluation of Contemporary Nursing Knowledge: Nursing Models and Theories. 3rd edition. Philadelphia: F. D. Davis Company.
- George Julia.B (2014). Nursing Theories: The Base for Professional Nursing Practice. 6th edition. Pearson New International Edition.
- Ibrahim Meleis E (2016). Theoretical Nursing: Development and Process. 7nd edition. Philadelphia, Lippincott Williams & Wilkins.

ب) منابع پیشنهادی برای مطالعه دانشجوی

- کتب و مقالات معتبر علمی و به روز مرتبط با مفاهیم و نظریه‌های پرستاری و نقد نظریه‌های پرستاری.